

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1Ps/10/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620201671
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5620201671.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Katarínou Podhorcovou, vo veci starostlivosti o A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. A. XXX, D. E. F., zastúpeného procesným opatrovníkom A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom E. G. XXX, a právne zastúpeného JUDr. Martinom Cibulom, advokátom so sídlom M. Pišúta 919/2, Liptovský Mikuláš, o návrhu Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, so sídlom H. X, E. F., na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a ustanovenie opatrovníka, za účasti Obce Uhorská Ves, so sídlom Uhorská Ves 53, IČO: 00 315 818, takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e A. B., nar. X. X. XXXX, v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, uzatvárať zmluvy zaväzujúce ho k plneniu materiálnych alebo finančných záväzkov, čerpať pôžičky, kupovať nehnuteľnosti odplatne alebo bezodplatne, prevádzať, prenajímať a zaťažovať nehnuteľnosti vo svojom vlastníctve, preberať na seba ručiteľské alebo iné zabezpečovacie záväzky, byť držiteľom oprávnenia viesť motorové vozidlá, uzatvárať zmluvné vzťahy, ktorých obsahom by bola akákoľvek možnosť disponovať s finančnými prostriedkami alebo inými majetkovými právami a aktívami v jeho vlastníctve, s výnimkou nakladania s majetkovými hodnotami a s finančnou hotovosťou v hodnote nad 10,- eur jednorazovo a maximálne 40,- eur mesačne, nie je spôsobilý vykonávať akékoľvek právne úkony súvisiace s vybavovaním úradných záležitostí v konaní pred subjektmi poskytujúcimi služby spojené s užívaním nehnuteľností, jednať so správnymi a štátnymi orgánmi, finančnými inštitúciami, bankami, poisťovňou, poštou, zdravotnými poisťovňami, Sociálnou poisťovňou, doručovateľskými subjektmi alebo inými subjektmi v súvislosti s obmedzeniami uvedenými v tomto rozhodnutí, preberať zásielky doručované v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony a reagovať na tieto zásielky, zabezpečovať svoju zdravotnú starostlivosť a rozhodovať o zdravotnej starostlivosti, o liečbe, vybavovať a spravovať dôchodok, akékoľvek štátne a sociálne dávky a rozhodovať o zabezpečovaní poskytovania sociálnych služieb, vrátane umiestnenia v zariadení sociálnych služieb a mieste svojho trvalého a prechodného pobytu.

II. Súd u s t a n o v u j e A. B., nar. X. X. XXXX, za opatrovníka Obec Uhorská Ves, so sídlom Uhorská Ves 53, IČO: 00 315 818, ktorá je oprávnená a povinná rozhodovať o záležitostiach A. B., nar. X. X. XXXX, a zastupovať ho v rozsahu obmedzenia jeho spôsobilosti na právne úkony.

III. Opatrovník je p o v i n n ý podávať Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dvakrát ročne, vždy k 31. 1. a k 31. 7., správu o výkone funkcie opatrovníka a o majetku A. B., nar. X. X. XXXX.

IV. Trovy dôkazov p l a t í štát.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 4. 6. 2020 podala Okresná prokuratúra Liptovský Mikuláš návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. X. X. XXXX, ktorý opiera o skutočnosť, preukázanú znaleckým posudkom MUDr. F. A., znalkyne v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatrie, zo dňa 27. 1. 2020, v trestnej veci vedenej proti A. B. pre zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Trestného zákona, keď znalkyňa v písomnom znaleckom posudku ustálila u menovaného paranoidnú schizofréniu s postprocesuálnymi zmenami osobnosti (Dg. F20.01) a poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu v rámci aktívnej závislosti (Dg. F10.2) s tým, že pri otázke, či pobyt obvineného na slobode nie je nebezpečný pre spoločnosť a či nie je potrebné nariadiť obvinenému ochranné liečenie, a ak áno, akou formou, osobitne znalkyňa konštatovala, že zo psychiatrického hľadiska je nutné aj začatie konania vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony u obvineného a je nevyhnutná jeho neodkladná inštitucionalizácia v špecializovanom zariadení. V súvislosti s oprávnením prokuratúry podať návrh na začatie konania v statusovej veci prokurátor odkázal na znenie § 13 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku a § 233 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP), a per analogiam vyjadril stanovisko, že ako prokurátor zastupujúci verejný záujem má na rozhodnutí súdu v predmetnej právnej veci právny záujem. V osobe A. B. ide o recidivujúceho páchatel'a trestnej činnosti, pričom v súvislosti s jeho ustálenou psychiatrickou diagnózou pravidelne uniká trestnej zodpovednosti za páchanie skutkov, ktoré kumulatívne vykazujú naplnenie zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu. Napriek tomu, že pobyt A. B. na slobode je zo psychiatrického hľadiska pre neho i pre spoločnosť nebezpečný, dosiaľ žiaden iný oprávnený subjekt v intenciách § 233 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku konanie o obmedzenie jeho spôsobilosti na právne úkony neinicioval. Prognóza korekcie jeho správania je pritom nepriaznivá, ako to konštatuje znalkyňa v znaleckom posudku, pričom v uvedenej súvislosti je potrebné uviesť, že pri zachovaní plnej spôsobilosti na právne úkony bude aj do budúcnosti ponechané na úvahe a rozhodnutí A. B., či sa bude podrobovať nevyhnutnej psychiatrickej liečbe. Prokurátor Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš navrhol ustanoviť za opatrovníka A. B. blízku osobu, ktorá s ustanovením za opatrovníka vyjadrí svoj súhlas. V prípade, že takúto osobu sa súdu v konaní ustáliť nepodarí, s poukazom na znenie § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka navrhol, aby za opatrovníka A. B. bola ustanovená obec Uhorská Ves. Súčasne navrhol, aby po vykonaní dokazovania súd rozhodol o obmedzení spôsobilosti na právne úkony A. B. tak, že je spôsobilý nakladať s peňažnou hotovosťou neprevyšujúcou mesačne sumu ustálenú znalcom a vecami nepresahujúcimi hodnotu ustálenú znalcom, nie je spôsobilý uzatvárať zmluvy, dohody alebo preberať na seba záväzky, ktorých hodnota presahuje sumu ustálenú znalcom, nie je spôsobilý uzatvárať zmluvy, dohody alebo preberať na seba záväzky, ktoré zo zákona alebo na základe dohody zmluvných strán vyžadujú písomnú formu. Súčasťou podaného návrhu bol pripojený znalecký posudok z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, MUDr. F. A. č. 1/2020 zo dňa 27. 1. 2020, z ktorého vyplýva, že A. B. trpí závažným duševným ochorením, jedná sa o psychózu, paranoidnú schizofréniu s postprocesuálnymi zmenami osobnosti. Od roku 2003 je psychiatricky dispenzarizovaný, spočiatku pre schizoafektívnu poruchu, manický typ so sekundárnym nadužívaním alkoholu v zmysle rozvoja závislosti, neskôr bol preklasifikovaný na paranoidnú schizofréniu s postprocesuálnymi zmenami osobnosti. V klinickom obraze ochorenia je v popredí závažná zmena podstatných zložiek osobnosti, u menovaného sú výrazné poruchy emotivity (až patické nálady, opakovane ústiace do heteroagresivity), nevylúčené sú poruchy vnímania (tzv. halucinácie), jeho myslenie ovládajú parodoxné – perzekučné bludné obsahy, ďalej sú prítomné závažné poruchy správania v zmysle heteroagresivity voči okoliu, ako aj poruchy osobnosti, sociability, chybne interpretuje realitu. Nie je schopný adekvátne spracovávať vonkajšie podnety a podmienky. Je anozognostický – nekritický voči svojmu stavu. Na ambulantné psychiatrické kontroly sa nedostavoval, napriek súdom nariadeným ochranným liečbam, neužíval predpísané lieky a nedostavoval sa ani na depotný vnútro svalový preparát, ktorý by mu zmiernil priebeh jeho psychotického ochorenia. Vysokú intrapsychickú tenziu, objavujúcu sa pri základnom schizofrénnom ochorení, pravdepodobne kompenzuje nadužívaním alkoholu, s rozvojom závislosti. Nemá pocit chorobnosti, nevedomuje si závažnosť svojho stavu a necíti potrebu trvalej a pravidelnej liečby, ani psychiatrickej a protialkoholickej. Striedanie afektov apatických nálad vyúsťuje opakovane do výrazného verbálne a brachiálneho heteroagresívneho správania voči okoliu, v registri trestov má záznam pre ublíženie na zdraví. Príznaky tohto ochorenia bývajú menlivé, čo do intenzity a kvality, pričom priebeh psychotického ochorenia sa zhoršuje pri nedodržívaní postupov adekvátnej psychiatrickej liečby, a tú opakovane nedodžiava a na ambulantné kontroly sa nedostavuje. Má narušené ovládacie a rozpoznávacíe schopnosti, a to v miere podstatnej a závažnej, t. j. má ich vymiznuté. Jeho osobnosť je chronicky psychoticky dezintegrovaná a závažne zmenená s postpsychotickými zmenami osobnosti. Vyšetrenie u neho preukázalo rozvinutú závislosť od alkoholu, a to diagnózu poruchy psychiky a správania zapríčinené užitím alkoholu, v III. vývinovej fáze. Vo sfére pitia dlhoročná somatická

a psychická závislosť od alkoholu, prítomný craving (baženie, prahuntie po alkohole), strata kontroly, neschopnosť abstinencie, napriek súdom nariadenej ochrannej ambulantnej protialkoholickej liečbe, bez pokusov o abstinenciu, bez zmeny tolerancie, palimpsesty, ranné dúšky, pitie podľa okolností, bez preferencií, zrejme podľa dostupných financií, kombinácia alkoholu, pri odňatí alkoholu rozvoj abstinenčnej symptomatiky – úzkosť, zvýšená iritabilita až hostilita, k závislosti nekritický, ani pod tlakom aktuálnych okolností nie je motivovaný k zmene životného štýlu v smere abstinencie. Duševná porucha – paranoidná schizofrénia je trvalého charakteru, bola prítomná u neho v dobe pred vyšetrenou udalosťou, existovala aj počas nej a existuje aj v súčasnej dobe (pozn. v čase podaného znaleckého posudku v januári 2020), kedy v súčasnosti, aj naďalej, ovplyvňuje správanie a konanie v spoločnosti, a to jeho neprimeraným konaním, ktoré je odklonené od reality, je nevyspytateľné a môže ohrozovať chorého aj okolie. Požitý alkohol svojím bezprostredným účinkom na mozog mohol u neho v čase skutku potencovať jeho schizofrénne ochorenie a dať príchod paranoidite, emočnej nestabilite, impulzivite, so zvýšenou iritabilitou a následným heteroagresívnym správaním. Heteroagresívneho konania sa dopúšťal už veľakrát v minulosti. Opakovane mal nariadenú ochrannú ambulantnú a ústavnú psychiatrickú a protialkoholickú liečbu, ktorú však v ambulantných podmienkach nerešpektoval a na pravidelné kontroly sa nedostavoval a pokračoval tiež v nadužívaní alkoholu. Vzhľadom na charakter a vývoj diagnostikovaného psychotického schizofrénneho ochorenia, ktoré vzniklo u neho už v minulosti, ako aj anozognóziu (chýba pocit chorobnosti) a nespôluprácu, je reálny predpoklad, a dá sa očakávať, zhoršovanie jeho ochorenia. Zo psychiatrického hľadiska je nutné začatie konania vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony a neodkladná inštitucionalizácia v špecializovanom zariadení. Prognóza jeho prevýchovy je dubiózna, nepriaznivá, najmä pre jeho opakovanú nespôluprácu v ambulantnej liečbe. Znalcom je odporúčané pokračovať v ochrannom psychiatrickom liečení ústavnou formou, ktoré je toho času realizované v psychiatrickej liečebni Sučany, kde má pravidelný psychiatrický dohľad, vrátane pravidelného užívania liekov, pričom pre non-complianciu (nespôluprácu) je potrebné opäť nastaviť ho na podávanie depotných injekčných preparátov v ďalšej liečbe psychózy. Súčasne pri výkone tohto ochranného liečenia ústavnou formou je opätovne aj jeho závislosť od alkoholu odborne podchytená, pričom práve tá môže riziko nebezpečného správania znásobovať. V čase podávania znaleckého posudku znalkyňa uviedla, že zdravotný stav menovaného vyžaduje neodkladné prijatie do ústavnej starostlivosti (táto bola realizovaná od 13. 12. 2019). Uvedený znalecký posudok súd v ďalšom procese konania vyhodnotil ako listinný dôkaz, pričom s týmto korešpondovali i ďalšie znalecké posudky týkajúce sa posudzovania duševného stavu A. B., vrátane znaleckého posudku MUDr. I. J., preto v konaní súd nenachádzal dôvody na pribratie ďalších znalcov v konaní, ktoré by mali byť v pomere ku nemu „kontrolným posudkom“, v zmysle vyjadrenia zástupcu A. B..

2. Súd v konaní ustanovil znalkyňu z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, F. I. J., ktorá sa v znaleckom posudku vyjadrovala ku duševnému zdraviu A. B.. Procesným opatrovníkom, ustanoveným menovanému v konaní, je jeho otec A. B., nar. XX. XX. XXXX.

3. Zo znaleckého posudku znalkyne MUDr. I. J., vypracovaného pod č. 65/2021 dňa 12. 9. 2021, vyplýva nasledovné. A. B. je psychiatricky dispenzarizovaný, spočiatku pre schizoafektívnu poruchu, manický typ so sekundárnym nadužívaním alkoholu v zmysle rozvoja závislosti, neskôr preklasifikovaný na paranoidnú schizofréniu s postprocesuálnymi zmenami osobnosti. V anamnéze má opakované hospitalizácie na psychiatrickom oddelení Liptovskej nemocnice s poliklinikou, za asistencie policajných hliadok pre výraznú heteroagresivitu voči okoliu. Od 13. 12. 2019 bol opäť hospitalizovaný v psychiatrickej liečebni v Sučanoch, kde vykonáva ústavné ochranné psychiatrické liečenie. V liečbe v súčasnosti užíva tymostabilizéry (valproát) a antipsychotiká (olanzapín). V sfére závislosti je prítomná dlhoročná aktívna závislosť od alkoholu, experimentovanie s viacerými drogami, ktoré odkazuje do minulosti, fajčiar, gambling neguje. V spisovom materiáli sa okrem iného uvádza, že je známa problémová osoba, bojí sa ho celá dedina, je verbálne aj brachiálne agresívny, dlhodobo má psychiatrické problémy. Vývoj od roku 2003 ukazuje, že nemá ochorenie pod kontrolou. Vynecháva lieky a kontinuálnu liečbu, v kombinácii s nekontrolovateľným prísunom alkoholu sa opakovane dopúšťal trestnej činnosti. Opakovane mal nariadenú ochrannú psychiatrickú ústavnú liečbu v Hronovciach, keďže trestnú činnosť páchal pod vplyvom duševnej choroby, a zároveň pod vplyvom alkoholu. Vývoj ukazuje, že ani táto forma opatrení nespĺnila účel, pretože ani od poslednej ochrannej ústavnej liečby nedodržiaval liečebný plán, pod vplyvom opakovaných ebriet sa dopúšťal trestnej činnosti. Všetky uvedené opatrenia od roku 2003 od začiatku vývoja ochorenia sa ukazujú ako nedostatočné, resp. nespĺnili účel. Všetky pobyty na psychiatrickom oddelení v Liptovskom Mikuláši boli v stave agresivity, ebriety, za asistencie polície v roku 2019 záchyt v CPZ, v roku 2017 záznam o tom, že za asistencie troch

policajných hliadok dovezený kvôli tomu, že s čakanom rozbíjal dom, v roku 2014 údaj o tom, ako napadol krčmárku. Klinický obraz je stále bizarný, spojený s ohrozovaním okolia a s nekorigovateľnou agresivitou voči okoliu. Posledný pobyt na psychiatrickom oddelení v Liptovskom Mikuláši bol od 14. 7. 2021, sprevádzaný tiež kriminálnym skutkom, dňa 27. 6. 2021 opustil svojvoľne oddelenie, prišiel domov, kde bol voči matke brachiálne agresívny. Psychiatrickým vyšetrením znalkyňa u menovaného zistila výskyt závažného duševného ochorenia, jedná sa o psychózu, paranoidná schizofrénia s postprocesuálnymi zmenami osobnosti, diagnóza F20.0, narušené má ovládacie a rozpoznávacie schopnosti v podstatnej a závažnej miere, t. j. má ich vymiznuté. Osobnosť je chronicky, psychoticky dezintegrovaná a závažne zmenená, s postpsychotickými zmenami osobnosti. Preukázaná u neho bola rozvinutá závislosť od alkoholu, a to diagnóza poruchy psychiky a správania zapríčinené užitím alkoholu Dg. F10.2, v III. vývinovej fáze. Ide o dlhoročnú somatickú a psychickú závislosť od alkoholu prítomný craving (baženie, prahuntie po alkohole), strata kontroly, neschopnosť abstinencie, napriek súdom nariadenej ochranej ambulantnej protialkoholickej liečbe. Duševná porucha – paranoidná schizofrénia je trvalého charakteru. Jeho neprímerané konanie je odklonené od reality, je nevyspytateľné, a môže ohrozovať seba i okolie. Pridružený je abúzus alkoholu. Vzhľadom na charakter duševnej poruchy a komorbidity, abúzu alkoholu, nie je možné očakávať zmenu jeho zdravotného stavu. Navonok je schopný prejavovať svoju vôľu. Vo veľkej miere je ovplyvniteľný inými osobami – hlavne v situáciách, ktoré vyhovujú jeho hodnotovému rebríčku a prioritám. Je schopný orientovať sa v aktuálnom čase, ale nie vo vzťahu k plánovaniu budúcnosti. Vývoj 18 rokov od začiatku jeho ochorenia ukazuje, že nie je schopný posúdiť dôsledky rozhodnutí vo vzťahu k ich následkom. Je schopný porozumieť verbálnemu prejavu, reaguje naň podľa úvah svojho myslenia, ktoré je v plnej miere ovplyvnené už postprocesuálnym defektom osobnosti u jeho schizofrénneho ochorenia. Je schopný čítať, písať a počítať, je schopný porozumieť obsahu písaného textu, ale vo výrazne obmedzenej podobe, nedokáže ho správne analyzovať, nedokáže pochopiť podstatu a nedokáže následne vyvodiť adekvátny záver. Nie je schopný pochopiť globálnu hodnotu vecí, aká im je v spoločnosti prikladaná – hodnotový rebríček má nastavený podľa svojich subjektívnych priorít, a nie podľa objektívnych a racionálnych potrieb. Nakladanie s financiami sa u neho odohráva na základe uspokojenia svojich potrieb/mobil, cigarety, bez ohľadu na objektívne posúdenie potrieb financií na jeho existenciu/bývanie, strava, sociálne zabezpečenie. Vzhľadom k podstate ochorenia, vzhľadom k súčasnému spôsobu života a jeho možnosti, nie je schopný pochopiť hodnotu vecí a peňažnú hodnotu v spôsobe denného fungovania – uprednostňuje len uspokojenie svojich potrieb jednostranne. Nie je schopný disponovať finančnou hotovosťou a hospodáriť s finančnými prostriedkami viac ako 150,- eur mesačne. Denne si môže dokúpiť potreby – jedlo, nápoje, cigarety – tabak. Nie je spôsobilý disponovať žiadnym hnutelným a nehnuteľným majetkom, uzatvárať zmluvy o pôžičkách a hypotékach, uzatvárať kúpne, darovacie, zámenné zmluvy, zmluvy o pôžičke, o úvere, podpisovať úradné listiny. Nie je spôsobilý posúdiť svoj zdravotný stav na účely udelenia súhlasu s prípadnou ambulantnou alebo ústavnou formou liečby, nie je spôsobilý rozhodovať o akejkoľvek zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

4. Dňa 22. 6. 2022 informovala primárka psychiatrie Psychiatrickej liečebne Sučany Okresný súd Liptovský Mikuláš, že A. B. je dlhodobo psychiatricky liečený pre závažné duševné ochorenie zo schizofrénneho okruhu, opakovane hospitalizovaný v rôznych psychiatrických zariadeniach. V danom čase vykonával súdom nariadené ochranné ústavné psychiatrické liečenie v Psychiatrickej liečebni Sučany. Počas hospitalizácie pokračovali u pacienta v podávaní psychofarmák, osobnosť pacienta sa vzhľadom na pobyt v chránenom prostredí s neprítomnosťou reaktívnych stresujúcich faktorov postupne stabilizuje. Aktuálne je prítomná mierna intrapsychická tenzia v súvislosti s verejným zasadnutím (pozn.: správne: pojednávanie) ohľadne obmedzenia spôsobilosti k právnym úkonom, emočne – afektívna zložka je stále krehká, labilná, nemožno ešte vylúčiť riziko zhoršenia zdravotného stavu, vzhľadom na nízku mieru frustračnej tolerancie. Základné psychické funkcie toho času nevykazujú chorobné zmeny (bludy, halucinácie), pri zvýšenej záťaži však hrozí riziko opätovnej psychotickej alterácie. Z uvedených dôvodov lekárka neodporučila účasť pacienta na verejnom zasadnutí (pozn.: správne: na pojednávaní) dňa 24. 6. 2022. Vzhľadom k oznámeniu primárky psychiatrie PL Sučany sudkyňa vykonala dňa 24. 6. 2022 vzhľadnutie A. B. v uvedenom zdravotníckom zariadení, o čom boli účastníci konania upovedomení.

5. Pri vzhľadnutí A. B. uviedol, že so vzhľadnutím súhlasí, pretože pojednávanie nikomu nerobí dobre. Ku samotnej veci uviedol: „Som chlap, ktorý dodržiava pravidlá. Niekedy sa stane omyl. Ku samotnej veci uvádzam, že som chlap, ktorý dodržiava pravidlá. Niekedy sa stane omyl, ktorý si viem nejakým spôsobom odčiniť. Som podnikateľ, teraz na PN, plním si daňovú povinnosť, platím si takisto sociálnu a zdravotnú. Ten návrh prokurátora by som zamietol, pretože by mi to v živote urobilo veľký zásah do

života. Proti mne sa viedli trestné stíhania, aj priestupkové konania. Nie sú ešte doriešené. Pani G. I. podala návrh na moju ústavnú liečbu, tak sa tu liečim. Toto rozhodnutie je právoplatné, lebo som tu. Súd písal, že rozsudok je právoplatný. Nevieam, či je to rozsudok alebo uznesenie. To bolo rozhodnutie o tom ochrannom liečení a o tom, že sa tu musím liečiť. Z dlhodobého hľadiska môžem vyhodnotiť tento pobyt, že mi je lepšie, cítim sa lepšie, pomohlo mi to, a zároveň aj ochránilo od nežiaducich okolností, ktoré by sa mi mohli stať doma. Doma som nemal dobrú partiu a kamarátov a tu ma nastavili na spôsob života, ktorý chcem viesť. Prípadne, otec mi povedal, že od septembra by som mal ísť študovať na dvojročnú včelársku školu. Včelárstvo ma zaujíma, doma mám dve rodiny. Teraz sa o ne stará otec. Zatiaľ by som mal len tri rodiny, pretože keď má človek štyri rodiny, tak už musí mať osvedčenie, certifikát včelársky. Podľa mňa, ten návrh na obmedzenie mojej spôsobilosti na právne úkony je nezmysel. Kto chce psa biť, palicu si nájde. Trestné stíhania proti mne boli zastavené, pretože tie trestné skutky, činy boli urobené v afekte. Záležalo, aký to bol skutok, lebo nebol len jeden. Nevieam, či niekomu viac vyhovovalo použiť na mňa väčšiu palicu umiestnením v ústave, alebo či by nebolo lepšie, aby som bol odsúdený. Pre mňa je toto istým spôsobom liečenie, ale keď som zdravý, tak z dlhodobého hľadiska si uvedomujem, že to je tiež trest. Keď to hodnotím spätne, tak konštatujem, že nejaká tá choroba je, že som nejaké pravidlo porušil, prijmem aj justičný trest, ale podľa mňa sa dakedy píšu o mne polopravdy, až nepravdy, pretože som mal s policajtmí konflikt a ublížili mi. Teraz F. G. mi robila psychiatrický posudok, na to sme sa odvolali a robila mi primárka J. posudok, z Rožňavy, a ona robila posudok z výpisu MUDr. G.. Ja som s tou pani doktorkou J. hovoril minútu, dve, ani sa ma nestihla poriadne opýtať a odišla preč. Mala výpisy od dr. G.. Takže celkovo s jej znaleckým posudkom nesúhlasím, buď by som dal nový alebo by som ho zamietol. Keď som bol u pani doktorky G., tak prišiel tam policajt J. a dal jej tester na kanabinoide, a on je z tej partie policajtov, ktorí mi ublížili, preto som mal postraumatický šok. Ten test mi robili, ale výsledok nevieam. Ide o to, že spolupracoval s doktorkou, ktorá robila vyšetrenie, a voči posudku doktorky G. sme sa odvolali, a potom prišla doktorka J., ktorá vychádzala z jej posudku, nakoľko so mnou diskutovala iba dve minúty maximálne. Nechcem odpovedať na otázku, či mám nejakú psychiatrickú diagnózu. Ja som človek, a každý človek má právo robiť omyly a byť za ne zodpovedný. V danom čase som bol chorý a skutky mi vyvolala choroba. To, či som zdravý, je otázka skôr na doktorku. Ja sa cítim lepšie, ale ešte tu nejaký čas tu z môjho hľadiska asi pobudnem. Nevieam odpovedať na otázku, či sa cítim chorý alebo nie. Nie, že nevieam, ale nebudem na to odpovedať. Možno by som vám ešte aj niečo povedal, ale nič mi nenapadá. Prajem vám šťastnú cestu do Liptovského Mikuláša. Rád by som to mal za sebou, ale ak by som sa odvolával, tak potom to, čo budem chcieť, napíšem. To je všetko.“.

6. Dňa 24. 6. 2022 splnomocnila dôverníčka A. B., jeho matka K. B., na zastupovanie A. B., nar. X. X. XXXX v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony advokáta JUDr. Martina Cibufu.

7. Na pojednávaní dňa 24. 6. 2022 znalkyňa MUDr. I. J. zotrvala na záveroch znaleckého posudku v plnej miere. Uviedla, že si preštudovala celú zdravotnú dokumentáciu a vývoj ochorenia A. B. od roku 2003. Za skoro 20 rokov vývoja duševného ochorenia vyplýva, že sa jedná o trvalé duševné ochorenie s nedodržiavaním liečby a s pridruženou závislosťou na alkohole, čo komplikuje celý vývoj, celú liečbu, spôsobuje to bizarné poruchy správania u menovaného. Zohľadnila vývoj ochorenia, charakter choroby, perspektívu a počínajúce postprocesuálne zmeny osobnosti. A. B. trpí trvalým duševným ochorením so schizofrénneho okruhu, a na základe vývoja skoro 20 rokov s opakovanými recidivami, už aj s defektom osobnosti. Vývoj potvrdzuje, že nemá kontrolu nad ochorením, nevie spravovať svoju liečbu, nevie sa zdržať a dodržiavať abstinenciu, čo celý obraz duševnej poruchy zhoršuje. Jeho život v podstate prebieha neustále v psychiatrických zariadeniach a liečebniach, pretože opakovane tým, že nedodržiava liečbu a konzumuje alkohol, dopúšťa sa porúch správania. Ochorenie je trvalé a prognosticky nepriaznivé, preto, na základe doterajšieho vývoja musí existovať niekto, kto dohliada nad jeho zdravotným stavom, nad liečbou, abstinenciou, a pokiaľ sa choroba vráti, musí byť niekto, kto vo včasnom štádiu indikuje ústavnú zdravotnú starostlivosť a psychiatrickú liečbu. To znamená, že ho zoberie a odnesie do nemocnice, aby zreferoval lekárovi, že jeho správanie sa mení, že nie je sociabilné, že nastupujú určité bizarnosti v správaní. Toto treba urobiť druhou osobou, pretože menovaný, na základe charakteru tejto choroby, nemá pocit, že je chorý. Obmedzenie jeho spôsobilosti na právne úkony je jeho ochrana, aby jeho život bol pod určitou kontrolou, hlavne duševná choroba, aby mohol existovať v slušných a civilizovaných podmienkach, bez výrazných dekompenzácií. Ide u neho už o iniciálny defekt osobnosti, zaznamenaný už pred niekoľkými rokmi. Je schopný prejaviť svoju vôľu, ale nevie korigovať hranice a mantinely v prejavoch, svojich emocionálnych prejavoch alebo svojich prejavoch vôle. Vzhľadom na duševnú chorobu je veľmi ovplyvniteľný v situáciách, ktoré vyhovujú jeho hodnotovému rebríčku a jeho prioritám. Pokiaľ ho nejaké osoby budú ovplyvňovať v akútnom

alebo subakútnom štádiu choroby, zmanipulujú ho na svoj obraz, racio kontrola chýba. Čo sa týka aktuálnej orientácie v čase, vie sa orientovať, ale nevie sa orientovať k plánovaniu, racionálnemu usmerneniu svojich aktivít alebo svojho života. Jeho vývoj ukazuje, že nie je schopný posúdiť dôsledky rozhodnutí vo vzťahu k ich následkom. Proces schopnosti porozumieť obsahu verbálneho prejavu je rušený charakterom schizofrénneho ochorenia, a závisí to od štádia, v ktorom sa prejav posudzuje, a ak je to v akútnom štádiu, porozumenie nie je adekvátne. Nevie v adekvátnej miere porozumieť obsahu písaného textu, nevie ho adekvátne analyzovať s racio kontrolou. Znalčka sa priklonila k sume 150,-eur, ktorou je spôsobilý A. B. disponovať, i v záujme toho, aby sa zachovala schopnosť manipulácie s peniazmi, pričom ďalšie financie by odporučila ponechať na opatrovníkovi. Ak by disponoval vyššou sumou, invalidný dôchodok minie bez toho, aby si uvedomil nejakú schopnosť plánovať rozdelenie peňazí na potrebné veci v priebehu mesiaca. Peniaze je schopný minúť na alkohol. Vývoj ukázal, že invalidný dôchodok nevyužíva racionálne, peniaze si nevie rozdeliť, napríklad na inkaso, stravu, nájom, výdavky. Ku spochybňovaniu doby vyšetrenia menovaného v priestoroch rodinného domu jeho otca, znalčka uviedla, že čas využitý na znalecké vyšetrenie A. B. bol postačujúci. Psychiater na aktuálne vyšetrenie nepotrebuje niekoľko hodín. Psychiater musí posúdiť globálne duševnú poruchu a dopad na život pacienta, a na to je analýza od prvej hospitalizácie od roku 2003, zhodnotenie počtu hospitalizácií, zhodnotenie porúch správania s dopadom na jeho život. Pri aktuálnom klinickom vyšetrení psychiater zisťuje aktuálny stav, pohľad na chorobu, postoj k chorobe, plány do budúcnosti, a to sa vyhodnotí. A. B. je chorý od roku 2003 a odvtedy sa opakujú jedny a tie isté vzorce správania, ktorých podstatou je duševná porucha a konzum alkoholu. O nadužívaní alkoholu je dokumentácia z niekoľkých rokov, ide o poruchy správania v eberiete, ktoré sa riešili záchytom na psychiatrickom oddelení, v doprovide polície. Znalec posudzuje dopad u duševnej choroby na zdravie a na kvalitu života jedinca na základe vývoja, v tomto prípade od roku 2003. Znalec nevyšetruje tak, že na niečo príde, znalec musí mať dokumentáciu, musí ju posúdiť a vyhodnotiť záver. Poruchy správania A. B. pod vplyvom alkoholu sú zdokumentované nielen v psychiatrickej dokumentácii, ale sú zdokumentované aj v riešení v občianskom spolunažívaní a pri konfliktoch. Pre súd nemôže byť podstatný stav v čase rozhodovania, ani to, či nepožíva alkohol od minulého roku, či skutočnosť, že je v chránenom zariadení a akú má kvalitu života, ale skutočnosť, že duševné ochorenie v prípade A. B. mu berie schopnosť trvale sa zamestnať, podať kontinuálny výkon, byť sociálne a pracovne 100 % funkčný. To nikdy nebude. Z pohľadu psychiatra, pri súbežne prebiehajúcich diagnózach je vhodné, aby bol v chránenom prostredí, v stacionári, v podporovanom bývaní, kde je minimalizovaná kúpiť si alkohol. Aj za hypotetického predpokladu, ak by bolo zistené, že niekoľko rokov A. B. abstinoval, by bolo stanovisko znalkyne rovnaké. Závažnejšia je duševná porucha, a tá určuje celý nepriaznivý vývoj. Alkohol to zhoršuje v plnej miere. A. B. nemá pocit, že je chorý, lieky si vysadzuje a potom si vypije, a dostáva sa na oddelenia (psychiatrické). Ide o to, aby s ním niekto navštevoval ambulanciu. Existujú centrá, stacionáre, centrá podporovaného bývaní, kde je tím ľudí, ktorý sa stará o kvalitu života pri duševnej chorobe. Aj za predpokladu trvalej abstinencie je dôvod na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, pretože prioritná je duševná porucha A. B. s nepriaznivou prognózou, s už regresom osobnosti. Ak by bol umiestnený v chránených podmienkach, je šanca, že duševná porucha neprejde do úplnej demencie. V chránených podmienkach, s dodržiavaním liečby, môže stráviť život tak, že bude schopný dodržiavať nejaký denný režim, jednoduchú prácu, nebude sa jeho stav stále dekompenzovať a nebude sa vracáť na psychiatrické oddelenie.

8. Procesný opatrovník i zástupca A. B. spochybnili relevanciu výsledkov znaleckého dokazovania MUDr. I. J.. Spochybnili oprávnenosť jej konštatovania o abúze alkoholu A. B., zástupca poukázal na jeho schopnosť orientovať sa primerane z hľadiska predmetu konania, zorientovaný je v čase aj priestore, tiež na to, že hneď v úvode vzhľadnutia žiadal o advokáta, nežiadal obhajcu, teda veľmi dobre rozlišuje medzi obhajcom a advokátom a uviedol, že chce využiť svoje práva. Správne odpovedal na otázky, chápe, čo sa ho súd pýta, veľmi zreteľne sa orientuje v problematike včelstva. Zároveň uviedol, že chce niesť zodpovednosť za svoje konanie. Veľmi zreteľne chápe, o čom hovorí, a je zorientovaný, keď na otázku súdu odpovedal, že má neskončené trestné stíhanie. Keď sa zoberie do úvahy, že sa mu rozhodnutia súdu nedoručujú, tak veľmi správne odpovedal na otázku, na ktorú by mal problém odpovedať aj bežný človek. Z pohľadu zástupcu, súd nemal informovať A. B. o tom, že sa vykonáva vzhľadnutie z dôvodu, aby sa mu nezhoršil zdravotný stav, stačilo mu povedať, že vzhľadnutie sa vykonáva kvôli tomu, že to odporučila ošetrojúca lekárka. Na druhej strane, zástupca A. B. sám skonštatoval, že potreba tohto spôsobu komunikácie vyvstáva zo skutočnosti, že v prípade A. B. ide o ťažko chorého človeka. K uvedenému súd pripomína, že osoba, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, má plnú procesnú spôsobilosť v tomto konaní, pričom A. B. bol opakovane súdom poučovaný o možnostiach zastúpenia

advokátom, prípadne centrom právnej pomoci, a v konaní nejde o povinné zastupovanie, ale závislé je od vôle každého účastníka konania. Záujmy A. B. boli v tomto konaní chránené nielen právnym zástupcom v osobe advokáta JUDr. Martina Cibufu, ale i v osobe procesného opatrovníka, ktorý bol o plánovanom vzhliadnutí jeho syna dopredu informovaný, a na jeho záujem mohli dohliadať i jeho dôverníčky, matka a sestra.

9. Dňa 13. 10. 2022 rozhodol tunajší súd prvý krát rozsudkom o obmedzení v spôsobilosti na právne úkony A. B. so súčasným ustanovením Obce Uhorská Ves ako jeho opatrovníka,. Proti rozsudku podal A. B., nar. X. X. XXXX, odvolanie. Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 10CoP/11/2023-344 zo dňa 31. 5. 2023 rozhodol o zrušení rozsudku okresného súdu a vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Z podstatného obsahu odôvodnenia a právneho názoru nadriadeného súdu vyplýva nasledovné. A. B. trpí závažným duševným ochorením. Námietky menovaného k spôsobu vypracovania znaleckého posudku MUDr. J. nie sú spôsobilé spochybniť určujúci záver o narušení jeho ovládacích a rozpoznávacích schopností v podstatnej až závažnej miere, t.j. o ich vymiznutí. Uvedený záver je zrejмый i z ďalších znaleckých psychiatrických posúdení A. B., ktoré v súdnej veci majú charakter listinných dôkazov a korešpondujúco s ním vyznieva i psychologické vyšetrenie vykonané v záverečnej fáze konania pred okresným súdom. Napriek uvedenému by sa vyžadovala zo strany znalca dlhšia komunikácia s vyšetrovanou osobou, a to i za situácie, že jej zdravotný stav je dôsledne a opakovane v dlhodobom horizonte sledovaný a vyhodnocovaný, a to z hľadiska širšieho „ľudského kontextu“. Na druhej strane je potrebné súhlasiť so stanoviskom navrhovateľa prezentovaným vo vyjadrení k odvolaniu, že (u)plynutie času neznižilo vierohodnosť znaleckých záverov. Naopak, tieto boli potvrdené, osobitne v otázkach nutnosti náležitej permanentnej liečby, ktorú už A. B. vlastným prístupom a správaním garantovať nedokáže. Z hľadiska ďalšieho (dôstojného) života menovaného je tak určujúce dosiahnutie stavu, pri ktorom budú vytvorené dostatočné garancie jeho riadnej liečby (vrátane včasnosti urgentných odborných intervencií) a primeraného zabezpečenia súvisiacich sociálnych otázok. V rozhodnutí súdu musia byť jednoznačne vymedzené právne úkony, na uskutočňovanie ktorých je dotknutá osoba obmedzená a jasne zadaný dôvod (vysvetlený), prečo je predmetný zásah/obmedzenie nevyhnutný/é, a to aj v súvislosti s poskytovaním zdravotnej a sociálnej starostlivosti rôzneho druhu, zabezpečením efektívnej liečby A. B. a v nadväznosti na to i sociálne súvislosti. Nadriadený súd zdôraznil potrebu zaoberať sa majetkovým statusom A. B., spôsobom nakladania s finančnými prostriedkami, resp. inými majetkovými hodnotami. Ak má byť relevantnou hrozba, že finančné prostriedky minie na alkohol, tak suma 150 eur je určite dostatočná na jeho zakúpenie v množstve, ktorého požitie výrazne zhorší zdravotný stav menovaného. Zároveň suma 150 eur mesačne je aj pri značne nižšom štandarde len s veľkými ťažkosťami dostačujúca na pokrytie elementárnych potrieb jedinca (bývanie, stravovanie, či ošatenie). Z rozsudku okresného súdu nie je zrejмый, ako (akým spôsobom a z akých prostriedkov) tieto potreby A. B. sú/budú zabezpečované a aký vplyv na uvedené majú/budú mať obmedzenia uložené okresným súdom. Z obsahu vyjadrení odborných kapacít vyplýva kľúčový význam inštitucionalizácie A. B.. Úlohou okresného súdu v ďalšom konaní bude bližšie sa zaoberať práve touto súvislosťou a zvolené obmedzenia (pokiaľ budú v danom zmysle nevyhnutné) smerovať k naplneniu dotknutého cieľa. Pri ďalšom rozhodovaní je nutné vnímať aj „druhú líniu“ súdnych konaní vyvolaných duševnou poruchou menovaného a z nej prameniáciami konaniami/správaním; a to ochranné liečenie/liečenia uložené A. B. v trestnom konaní. Pokiaľ dôjde k zmene na ambulantnú formu (eventuálne i k upusteniu od uloženia ochranného liečenia; čo sa však javí ako veľmi málo pravdepodobné), je nutné ozrejmiť bezprostredné životné podmienky menovaného, najmä spôsob a formu uspokojovania elementárnych životných potrieb a eventuálne obmedzenia spôsobilosti na právne úkony vymedziť konzistentne s reálnym stavom. V prípade obmedzenia spôsobilosti A. B. na právne úkony musia byť dotknuté úkony vymedzené dostatočne zovšeobecňujúco, vrátane vysvetlenia ich obsahu (napríklad nie je zrejмый rozdiel medzi termínmi „zmluvy“ a „dohody“). Avšak pri zásadných až určujúcich právnych úkonoch, obmedzenie spôsobilosti A. B. na ktoré je kľúčové (t.j. nevyhnutné pre dodržiavanie liečebných procesov), je namieste použiť aj primerane konkrétne až kazuistické vyjadrenie.

10. Na pojednávaniach dňa 24. 6. 2022 a 31. 10. 2023 boli teda vypočutí znalkyňa MUDr. I. J., procesný opatrovník (24. 6. 2022 a 31. 10. 2023), A. B. (31. 10. 2023), bolo oboznámené s obsahom listinných dôkazov, úradného záznamu zo vzhliadnutia A. B. sudkyňou dňa 24. 6. 2022 v Psychiatrickej liečebni Sučany, s obsahom lekárskeho správ, vrátane lekárskej správy Psychiatrickej liečebne Sučany o zdravotnom stave A. B. spolu so závermi psychologického vyšetrenia menovaného, korešpondujúcimi so znaleckým posudkom znalkyne MUDr. J., i ďalšími znaleckými psychiatrickými posúdeniami A. B., ktoré v súdnej veci majú charakter listinných dôkazov, s obsahom uznesení polície a Okresnej

prokuratúry Liptovský Mikuláš svedčiacich o trestných stíhaniach A. B., s obsahom oznámenia Obce Uhorská Ves, s obsahom písomných podaní matky – dôverníčky A. B., K. B., A. B. st., a to všetko k osobným pomerom ich syna, s dokladmi svedčiacimi o osobných, sociálnych a majetkových pomeroch A. B., s časťami znaleckých posudkov v trestných veciach vedených proti A. B., s obsahom pripojených spisov Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. sp. zn. 3Nt/33/2021, 2Nt/11/2019, 3Nt/14/2015, 2Nt/9/2005, 2T/112/2020, s obsahom vyšetrovacieho spisu 2Pv 431/2008, s obsahom vyjadrenia Občianskeho združenia DOBRÝ PASTIER – Kláštor pod Znievom, ku možnostiam prijatia A. B. v útulku zariadení DOBRÝ PATIER – Kláštor pod Znievom zo dňa 23. 9. 2022, s obsahom úradného záznamu zo vzhliadnutia A. B. v uzavretej časti psychiatrického oddelenia Liptovskej nemocnice s poliklinikou F. L. M. dňa 23. 6. 2021. Oboznámené bolo i s obsahom odvolania A. B. proti pôvodnému rozsudku tunajšieho súdu, s obsahom písomného vyjadrenia Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš ku odvolaniu, s obsahom výpisu z centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov, s obsahom odpisu registra trestov A. B., s obsahom správy a výsledku lustrácie evidencie Zboru väzenskej a justičnej stráže, s oznámením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš o neposkytovaní žiadnych štátnych dávok A. B., s uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 3Nt/33/2021-82, s obsahom uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 3Os/20/2022-18, s uznesením Okresného súdu Martin č. k. 16Nt/13/2023-124, s obsahom výpisu z listu vlastníctva vedeného na meno A. B., s obsahom správy o správaní A. B. v ÚVTOS Žilina, s obsahom oznámenia Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš o trestných stíhaniach A. B., s obsahom príkazu Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš na prepustenie A. B. z väzby, s obsahom oznámenia Sociálnej poisťovne o vyplácaní invalidného dôchodku A. B., s obsahom lekárskeho posudku o odkázanosti A. B. ako fyzickej osoby na sociálnu službu, s obsahom rozhodnutia Žilinského samosprávneho kraja o vyhovení žiadosti A. B. o vystavenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom.

11. Súd rozhodol, že nevykoná dokazovanie podľa návrhu zástupcu A. B. ďalším znaleckým dokazovaním, pretože ide o dôkaz, ktorý sa týka okolností, ktoré je možné zistiť inými, už vykonanými dôkazmi, aj s poukazom na stanovisko Krajského súdu v Žiline, že námietky A. B. k spôsobu vypracovania znaleckého posudku MUDr. J. nie sú spôsobilé spochybniť určujúci záver o narušení jeho ovládacích a rozpoznávacích schopností v podstatnej až závažnej miere, t.j. o ich vymiznutí. Uvedený záver je zrejмый i z ďalších znaleckých psychiatrických posúdení A. B., ktoré majú charakter listinných dôkazov, aj psychologického vyšetrenia vykonaného v záverečnej fáze konania pred okresným súdom. Ani (u)plynutie času neznižilo vierohodnosť znaleckých záverov. Naopak, tieto boli potvrdené, osobitne v otázkach nutnosti náležitej permanentnej liečby, ktorú už A. B. vlastným prístupom a správaním garantovať nedokáže.

12. Kým procesný opatrovník A. B. st. vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 24. 6. 2022 i počas celého priebehu konania, do pôvodného rozhodnutia súdu I. stupňa, spochybňoval nevyhnutnosť potreby obmedziť spôsobilosť na právne úkony jeho syna, s odkazom na jeho schopnosti a skúsenosti, v ďalšom konaní, po zrušení pôvodného rozsudku súdu prvej inštancie, na pojednávaní dňa 31. 10. 2023 rezonovala zmena jeho postoja i akcentovanie potreby umiestniť syna v sociálnom zariadení, čo sa už sám podujal riešiť. Súčasne oznámil súdu, že po poslednom prepustení z nemocnice, asi pred mesiacom, chcel syn pracovať a nastúpil na Poľnohospodárske družstvo. Zobrali ho na skúšobnú dobu, ale nevydržal tam, odpadol, prácu mu prerušili. Zo zdravotných dôvodov asi nebude schopný pracovať, aj keď by chcel, má záujem zlepšiť si finančnú situáciu a robilo by mu to asi aj radosť. Keby sa uviedol do platnosti zdravotný posudok z roku 2017 už vtedy, syn sa mohol v živote vyhnúť rôznym situáciám, a za tú dobu mohol nadobudnúť i nejaký spôsob sebaovládania, aj liečby a návyk. On (otec) sa o tom rozhodnutí dozvedel asi pred 14 dňami. V Smrečanoch dostal príslub, že pokiaľ budú vybavené všetky potrebné doklady, syn môže nastúpiť

13. Pokiaľ ide o vyjadrenia zástupcu A. B. v priebehu konania, kým v konaní pred prvým rozhodnutím súdu prvej inštancie spochybňoval opodstatnenosť konštatovania znalkyne o abúze alkoholu A. B., a takisto poukazoval na, podľa neho, schopnosť A. B. orientovať sa primerane z hľadiska predmetu konania, k tejto téme sa v ďalšom konaní viac nevenoval ani okrajovo, zdôraznil potrebu zabezpečiť dôstojnú budúcnosť a život A. B. bez bližšej špecifikácie. Návrh prokuratúry považuje za likvidačný. Alternatívne pripustil rozhodnutie súdu o obmedzení spôsobilosti A. B. nakladať s peňažnými prostriedkami, a v takom prípade apeloval na súd, aby k tejto otázke pristupoval veľmi citlivo.

14. A. B. na pojednávaní dňa 31. 10. 2023 po zákonom poučení osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, vyjadril súhlas s vykonaním pojednávania v neprítomnosti jeho dôvernícok, t. j. matky a sestry, pre ich ochorenie. Vyjadril sa, že predmetu konania rozumie. Býva pri mame, dáva jej všetky peniaze, nemá si za čo dať opraviť ani chrup. Jeho príjem nepokrýva jeho potreby, chce pracovať, ale spoločnosť nepomáha osobám so zdravotným postihnutím, a je to ešte ťažšie, keď mu niekto „šliape na päty“. Nevedel si spomenúť na dátum, kedy bol prepustený z nemocnice, podľa neho, lieky účinkujú, pamäť je slabšia. Podľa neho, vzťahy s rodičmi mal vždy dobré, ale niekedy niečo vyústi do situácií, ktoré sa nedajú dopredu predvídať. On má schizoafektívnu poruchu, nie schizofréniu, snaží sa ovládať, nevybuchovať, trénuje. Na otázku svojho otca uviedol, že zvažuje dobrovoľne ísť do sociálneho zariadenia. Pokiaľ ide o požívanie alkoholických nápojov, nevie sa ovládať, má s tým problém. Alkohol požíva permanentne. Má fyzickú kondíciu, potrebuje sa vyčerpať na to, aby dobre spal, a keď lieky nefungujú, strieda ich s alkoholom. Podľa neho, robí to takým spôsobom, aby žil. Nechce nikoho obťažovať a robiť problém v spoločnosti. Ak ho niečo nasmeruje k lepšiemu životu, napr. v domove dôchodcov, nebude oponovať. Pred svojim ošetrojúcim psychiatrom sa snaží tajiť požívanie alkoholu, hoci vie, že to je nielen nemorálne, ale aj protizákonné. Peniaze invalidného dôchodku mu chodia na účet, má dve karty, jednou kartou disponuje jeho mama. Chodievala s ňou do banky, kde vyberú celý dôchodok, odovzdá jej ho, zaplatí si poplatky. V spoločnosti Quatro si bral pôžičku na telefón, i na ringopilu, v lete tohto roku, stála 600,- eur, spláca ju po 70,- eur mesačne trvalým príkazom. Telefón kúpil za 270,- eur, čerpal naň pôžičku vo VÚB v lete 2023. Vytkol sudkyňu, že sa o to zaujíma, slovami: „Čo vás je potom?“. Príjem mu nestačí na jeho potreby, je fajčiar. Nosí obnosené veci, na stravu má minimum. Nevie, ako by vyžil, keby ho nepodporovali rodičia, a podľa neho, súd mu ešte chce siahnúť na peniaze. Je vlastníkom pozemku za domom, v ktorom býva. Zušľachtuje ho, majú tam postavený altánok. Chová ryby, má jazierko. Plánoval to rozšíriť, ale nemal na fotovoltiku. Mama mu umožnila bývať v dome, čiže nemusí si nič stavať, aj keď by rád staval vo dvore, avšak nemá na to vzdelanie a prostriedky. Peniaze sa mu strhávajú ku 25. dňu v mesiaci. Z peňazí, ktoré čerpal v banke, navštívil i verejný dom s prostitútkami a mal „techtle mechtle“ s Rómami. Klamali ho s peniazmi, vyžiadali si od neho 350,- eur ako pôžičku, ale peniaze mu nevrátili, ani to neplánujú, dokonca sa mu vyhrážali smrťou. On inak peniaze nepožičiava, ale vtedy, keď býval u otca, potreboval nejakých kamarátov. Pomáhal Rómom, ale podviedli ho.

15. Z ďalších, listinných, dôkazov vyplýva nasledovné. Z úradného záznamu súdu v konaní o rozhodovaní o prípustnosti hospitalizácie pacienta v uzavretej časti psychiatrického oddelenia v nemocnici v Liptovskom Mikuláši, sp. zn. 9Pu/8/2021 zo dňa 25. 6. 2021 je zistiteľné, že dňa 23. 6. 2021 súd podľa § 260 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku osobne vzhliadol pacienta A. B., nar. X. X. XXXX, v uzavretej časti psychiatrického oddelenia nemocnice. V čase osobnej návštevy súdu pacient uviedol, že je schopný vypočutia, neudeľuje informovaný súhlas s hospitalizáciou. V priebehu vypočutia ošetrojúceho lekára bola medzichasom pacienta navštíviť jeho matka, ktorá zdravotníckemu personálu uviedla, že po synovi doma našla pervitín a vypitý 0,5 l alkoholu. Po jej odchode z oddelenia začal byť pacient brachiálne agresívny až tak, že začal od zúrivosti holými rukami veľkou silou udierať do nerozbitného skla na dverách, preto ošetrojúci lekár, vzhľadom na výkyvy zdravotného stavu pacienta, neodporúčal jeho výsluch. Z uvedeného dôvodu (nebezpečný voči okoliu) súd nevykonal vypočutie pacienta, ale len jeho osobné vzhliadnutie.

16. Z uznesenia Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9Pu/17/2021-10 zo dňa 6. 12. 2021 vyplýva, že A. B. bol prevzatý dňa 1. 12. 2021 na uzavretú časť psychiatrického oddelenia Liptovskej nemocnice s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu na odporúčanie svojej matky. Dostavil sa sám. Doma bol nepokojný, neužíval lieky, voči matke bol verbálne a brachiálne agresívny, rozbíjal veci, matka sa ho bála. Pri prijíme mu boli stanovené diagnózy F20.0, paranoidná schizofrénia, F19.2, t. j. porucha psychiky a správania zapríčinená užívaním viacerých psychotropných látok. Pri prijíme bol odmietavý, dysforický, nepokojný, nekritický k svojmu zdravotnému stavu, v popredí obraz užívania toxických látok – drog, amfetamínu a metamfetamínu. Počas hospitalizácie došlo k parciálnemu zlepšeniu jeho zdravotného stavu, bol pokojnejší, ale mával kolísavé stavy pre výbušnosť a sklony k agresivite. Naďalej bol odmietavý, nekritický, bez pocitu morbidity. Išlo u neho o opakovanú hospitalizáciu, ambulantne sa psychiatricky lieči v nemocnici.

17. Z uznesenia Okresného riaditeľstva PZ v Liptovskom Mikuláši ČVS-ORP-257/M-LM-2022 zo dňa 12. 5. 2022 vyplýva, že v trestnej veci podozrenia z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol do konania pribratý znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia vo veci skutku, ktorého sa mal A. B. dopustiť dňa 1. 3. 2022 na chodbe psychiatrického oddelenia Liptovskej

nemocnice s poliklinikou v Liptovskom Mikuláši, kedy mal napadnúť osobu I. N. tak, že ho bil päšťami do tváre a temena hlavy a kopal ho do nôh, čím mu mal spôsobiť pomliaždenie hlavy – záhlavie vľavo, tržnú ranu pod ľavým okom, pomliaždenie ľavého ramena a ľavého stehna, s predpokladanou dobou liečenia 14 dní a s obmedzením obvyklého spôsobu života v rozsahu 10-14 dní. Vec bola odovzdaná Okresnému úradu v Liptovskom Mikuláši, odboru všeobecnej vnútornej správy, pretože bolo preukázané, že nejde o trestný čin, ale o skutok, ktorý by mohol byť posúdený ako priestupok podľa zákona č. 372/1990 Zbierky o priestupkoch, a nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

18. Z uznesenia Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš č.: 2Pv 184/21/5505-50 zo dňa 14. 10. 2021 vyplýva, že prokurátor Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie obvineného A. B., trestne stíhaného pre zločin: týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona, prečin: nebezpečné vyhrážanie podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, ktorých sa mal dopustiť nasledovne: 1/ dňa 27. 6. 2021 v čase okolo 12:30 hod. na adrese trvalého bydliska v C. A. XXX, D. E. F., kedy v kúpeľni fyzicky napadol svoju matku K. B. tak, že ju päšťami udrel do pravej a ľavej strany hlavy a zvýšeným, agresívnym hlasom s nepričettým pohľadom sa jej mal pýtať, kde mu dala bedničku s pivom, K. B. následkom úderov spadla na zem, následne sa jej podarilo postaviť a na ochranu si dala pred tvár lavór, menovaný ju chcel opäť udrieť, avšak sa jej podarilo popri ňom prebehnúť, pričom ju ešte schmatol za pravú ruku, ale podarilo sa jej vyšmyknúť, ušla mu z domu preč, popri tom jej vulgárne nadával, čím jej podľa výpisu zo zdravotnej dokumentácie spôsobil obmedzenie pohybu hlavy s obmedzením v obvyklom spôsobe života v trvaní 5 dní, pričom obvinený sa od roku 2018 doposiaľ k svojej matke v mieste ich trvalého bydliska správal agresívne, nepričettne, minimálne dvakrát do mesiaca jej vulgárne nadáva, čím ju ponižuje, tiež ju fyzicky napáda, v roku 2018 jej dal facku a v roku 2019 ju udieral do hlavy, v dôsledku čoho jej posunul stavec a musela podstúpiť operácie chrčtice v noci a aj cez deň púšťa hlasno hudbu a dupoce, v dôsledku čoho nemôže spať a odychovať, a kvôli tomu je vyčerpaná a unavená, keď má vypité, rozhadzuje veci, čím v nej vyvoláva strach, ona je v neustálom napätí, kvôli čomu má únik moču, má lieky, ktoré berie, nakoľko je dlhoročný psychiatrický pacient, pije, a K. B. má zo syna dôvodnú obavu o život a zdravie, a jeho konanie ohrozuje jej fyzické a duševné zdravie, 2/ dňa 22. 6. 2021 v čase okolo 12:00 hod. sa v mieste trvalého bydliska vyhrážal svojej matke, že ju zadusí vankúšom, keď ležala vo svojej izbe na posteli a zahnal sa pritom na ňu ľavou rukou s vulgárnymi slovami, pričom toto konanie v K. B. vzbudilo dôvodnú obavu o svoj život a zdravie, pričom konanie bolo zastavené, lebo je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. Z odôvodnenia uznesenia Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš vyplýva, že k obidvom skutkom bol vypočutý obvinený A. B., ktorý využil svoje právo a k veci nevyповedal. K obidvom skutkom bola vypočutá poškodená K. B., matka obvineného, ktorá poprela spáchanie daných skutkov jej synom voči nej, taktiež urobila niekoľko písomným prehlásení ohľadne toho, že sa dané skutky nestali, všetko bolo zle pochopené, nepraje si, aby bol jej syn trestne stíhaný a podané trestné oznámenie berie späť. V danej veci bol vypočutý aj otec obvineného, A. B. M., ktorý sa ku skutkom nevyjadril, vyjadril sa len k synovi, že bude bývať u neho a dohliadne na jeho liečbu, zotavenie a správanie. Do konania bola pribratá v tom čase znalkyňa z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie psychiatria, F. F. F., G., pričom zo záverov jej znaleckého posudku bolo zistené, že A. B. trpí závažným duševným ochorením v pravom slova zmysle, a to psychózou, diagnóza paranoidná schizofrénia, s postprocesuálnymi zmenami osobnosti. Sekundárne požívanie alkoholu u obvineného pri jeho základnom ochorení postupne prerastá do závislosti, diagnóza poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním, alkoholu. V čase spáchania jednotlivých skutkov boli rozpoznávací a ovládacie schopnosti chorobne zmenené v podstatnej a závažnej miere – boli vymiznuté. Nebol spôsobilý rozpoznať protiprávnosť činov a nebol schopný ovládať svoje konanie. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia ďalej vyplýva, že neboli získané dôkazy s výpovednou hodnotou, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že sa obvinený dopustil skutkov, ktoré sa mu kládli za vinu.

19. Z uznesenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Okresného riaditeľstva PZ, odboru kriminálnej polície, 1. oddelenia vyšetrovania, ČVS:ORP-233/1-VYS-LM-2022, zo dňa 12. 7. 2022 vyplýva, že vec prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť A. B., nar. X. X. XXXX, tým, že dňa 3. 1. 2022 v čase asi o 06:00 hod. roztrhol uzamykací visiaci zámok na vstupnej bráničke súvisle oploteného pozemku rodinného domu č. XXX A. D. C. A., D. E. F., a následne neoprávnene vnikol na pozemok domu, kde porozhadzoval pneumatiky po dvore a tiež rozbil sklenenú výplň na okne do suterénu domu, pričom sa pokúšal vniknúť do tohto domu aj

napriek tomu, že trvalý pobyt v predmetnom dome má od 10. 12. 2021 zrušený, sa odkladá, lebo trestné stíhanie nemožno začať, nakoľko toto bolo podmienené súhlasom poškodeného, pričom súhlas nebol daný, a tak je trestné stíhanie neprípustné. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že oznámenie podala K. B. dňa 3. 1. 2022, a následne, dňa 10. 5. 2022 doručila na OO PZ v Liptovskom Mikuláši písomné podanie „Odvolanie súhlasu poškodeného s trestným stíhaním – prejav dobrej vôle § 211 ods. 1 Trestného poriadku“, v ktorom okrem iného uvádza, že ako matka A. B. berie späť písomne udelený súhlas a žiada, aby voči jej synovi bolo trestné stíhanie zastavené. Pri vypočutí dňa 29. 6. 2022 sa odmietla k veci vyjadriť bližšie, uviedla, že syn je chorý a ona sa s ním už zmierila, nechce túto vec ďalej riešiť.

20. Z výpisu centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov vyplývajú štyri záznamy o priestupkoch A. B. proti občianskemu spolunažívaniu: drobným ublížením na zdraví jeho sestry, priestupku neuposlušnosti výzvy verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci, priestupku proti občianskemu spolunažívaniu drobným ublížením na zdraví spolupacientovi v Liptovskej nemocnici s poliklinikou v Liptovskom Mikuláši, priestupku proti majetku iného, a to v období od 21. 12. 2018 do 3. 1. 2022. V registri trestov má A. B. dva záznamy, v roku 2012 pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere tri mesiace so skúšobnou dobou v trvaní jeden rok, pri súčasnom uložení zákazu požívať alkoholické nápoje počas skúšobnej doby a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dva roky. Odsúdenie je zahladené, na páchatela sa hľadí, akoby nebol odsúdený. Ďalší záznam je z 22. 4. 2022, kedy bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/112/2020 pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona, prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona a prečin násillia proti skupine obyvateľov podľa § 359 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona, so začiatkom páchania skutku 25. 4. 2019. Uložený mu bol úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov so skúšobnou dobou v trvaní 1 rok a 6 mesiacov do 9. 2. 2024.

21. Z obsahu uznesenia Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 3Nt/33/2021-82 zo dňa 19. 1. 2022 vyplýva zmena ambulantného psychiatrického ochranného liečenia, uloženého A. B., na ústavné ochranné psychiatrické liečenie. Z obsahu uvedeného uznesenia vyplýva, že ambulantné ochranné psychiatrické liečenie, pôvodne uložené uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2Nt/9/2005 zo dňa 14. 11. 2005, právoplatným dňa 14. 11. 2005, bolo zmenené na ústavné ochranné psychiatrické liečenie uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 3Nt/14/2015 zo dňa 26. 4. 2017, a následne bolo zmenené Okresným súdom Rožňava uznesením sp. zn. 1Nt/13/2017 na ambulantné ochranné psychiatrické a protialkoholické liečenie. Opätovne bolo zmenené uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2Nt/11/2019 zo dňa 22. 5. 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 1ToS/84/2019-79 zo dňa 13. 8. 2019, a následne bolo zmenené na ústavné ochranné psychiatrické liečenie, ktoré bolo uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 4Nt/33/2022 zmenené na ambulantné ochranné psychiatrické liečenie. Následne bolo zmenené uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 3Nt/33/2021-82 na ústavnú formu liečenia, pričom rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 13. 4. 2023. Ostatným uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 16Nt/13/2023 zo dňa 27. 4. 2023, právoplatným dňa 27. 4. 2023, bola zmenená ústavná forma ochranného psychiatrického liečenia A. B. na ambulantnú formu.

22. Z obsahu pracovnej zmluvy predloženej matkou A. B. v konaní vyplýva, že A. B. uzatvoril pracovný pomer s Liptovskými pekárňami a cukrárňami Včela – Lippek k. s. dňa 4. 9. 2019 do 3. 9. 2020.

23. Z dohody o pracovnej činnosti, predloženej dôverníkom, vyplýva, že A. B. uzavrel dohodu o pracovnej činnosti so zamestnávateľom VATMANN spol. s r. o. dňa 2. novembra 2016.

24. Z preukazu obsluhy motorových vozíkov vyplýva, že dňa 27. januára 2021 vykonal A. B. skúšku v školiacom stredisku v Žiline.

25. Z dokladu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva zo dňa 25. 6. 2013 vyplýva osvedčenie udelené A. B. na výkon činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov, manipulácia s potravinami.

26. Hoci na podporu svojich tvrdení o spôsobilosti A. B. predložila jeho matka daňové priznania z minulých období, v rozmedzí najmä roku 2011 až rok 2019, i výpis zo živnostenského registra z 13. 2. 2020, z tohto však vyplýva, že viaceré živnosti sú neaktívne alebo pozastavené.

27. Z obsahu výpisu z listu vlastníctva č. XXX katastrálneho územia C. A., obec C. A., okres Liptovský Mikuláš vyplýva, že je výlučným vlastníkom pozemku – druh pozemku ostatná plocha, parcelné číslo XXX/XX o výmere 133 m², na základe darovacej zmluvy medzi obdarovaným A. B. a darkyňou K. B..

28. Z oznámenia Sociálnej poisťovne zo dňa 19. 9. 2023 vyplýva, že A. B. je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 477,70 eur mesačne. Dávku v nezamestnanosti, dávku garančného poistenia, nemocenské dávky a úrazové dávky nepoberá.

29. Dňa 13. 9. 2023 písomne zdôraznila Okresná prokuratúra Liptovský Mikuláš skutočnosti, ktoré nastali po podaní návrhu na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. B., a to okrem iného, trestné stíhanie menovaného pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona, kde poškodeným bol otec A. B.. Vo veci bol podaný návrh obhajkyne na zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku, vec ku dňu 13. 9. 2023 nebola právoplatne skončená. Pre absenciu trestnej zodpovednosti smeruje i ďalšia vec, týkajúca sa prečinu útoku na orgán verejnej moci podľa § 321 ods. 1 Trestného zákona, k zastaveniu trestného stíhania pre nepričítanosť obvineného v čase činu.

30. V období po prvom rozhodnutí Okresného súdu Liptovský Mikuláš o návrhu Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. B. bol tento, na základe príkazu na vzatie do väzby, vydaným Okresným súdom Liptovský Mikuláš sp. zn. 11Tp/20/2023, vzatý do väzby dňa 7. 7. 2023.

31. Zo správy Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Žilina zo dňa 12. 9. 2023 vyplýva, že A. B. bol v čase výkonu väzby umiestnený v oddiele so štandardným režimom. Adaptácia na podmienky výkonu väzby neprebehla bezproblémovo, aj vzhľadom na skutočnosť, že ide o psychiatrického pacienta trpiaceho schizofréniou. Povinnosti si plnil len čiastočne, k obvineným aj k väzenskému personálu, s ktorým bežne prichádzal do styku, sa nesprával na požadovanej úrovni, pretože jeho správanie bolo nepredvídateľné, miestami až agresívne. 11. 7. 2023 fyzicky napadol svojho spolubývajúceho. Disciplinárne konanie bolo zastavené z dôvodu dekompenzácie psychického stavu obvineného. V období od 18. 7. 2023 do 25. 7. 2023 bol hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení v Nemocnici pre obvinených a odsúdených v Trenčíne z dôvodu zhoršeného psychického stavu. Po návrate z hospitalizácie sa jeho správanie mierene zlepšilo. Dňa 8. 9. 2023 bol prepustený z výkonu väzby.

32. Prokurátor v záverečnom prednese poukázal na dôvodnosť návrhu Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, i v spojitosti s rozhodnutím odvolacieho súdu, taktiež s dôrazom na skutočnosť, že ešte v roku 2010 bol vydaný posudok o odkázanosti A. B., ktorému bol priznaný status osoby s ťažkým zdravotným postihnutím s potrebou doprovodu. S poukazom na posudok v roku 2017 je zrejme, že už v tom čase mal byť A. B. umiestnený v špeciálnom zariadení, pretože potrebuje pomoc a dohľad pri väčšine denných samoobslužných činností, napr. kúpaní, obliekaní, krájania jedla na drobnejšie kúsky, a teda, dá sa predpokladať, že má ísť o pobytovú formu. Dôvody pre inštitucionalizáciu A. B. trvajú, čo uviedli i znalci pred podaním návrhu prokurátora na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Pokiaľ ide o závery prezentované odvolacím súdom, má za to, že je potrebné výlučne doplniť návrh na konečné rozhodnutie zo strany prokuratúry. Potrebné je obmedziť A. B. v spôsobilosti na právne úkony tak, že s poukazom na závery znaleckého posudku, v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline, nie je spôsobilý nakladať s peňažnou hotovosťou prevyšujúcou 15,- eur mesačne a vecami s hodnotou presahujúcou 15,- eur mesačne, i s poukazom na skutočnosť, že je to suma, ktorá postačuje na obstaranie si alkoholu, s ktorým má, i podľa jeho vlastného vyjadrenia, problém, a teda pije prakticky denne. Je evidentné, že pán B. nechápe, kam je rozhodnutie súdu spôsobilé smerovať, a to, že bude obmedzený na nejakú sumu, neznámená, že peniaze sú mu odnímané. Len s nimi bude hospodáriť niekto iný, jeho opatrovník. Ďalej prokurátor navrhol rozhodnúť, že A. B. nie je spôsobilý uzatvárať zmluvy, dohody a preberať na seba záväzky, ktorých hodnota presahuje sumu 15,- eur, s tým, že ponecháva na úvahe súdu, či je uvedené potrebné bližšie špecifikovať, a pre úplnosť dodáva, že napriek námietke alebo výčitke zo strany Krajského súdu v Žiline, je zrejme, že existujú právne úkony, ktoré majú názov zmluva, a právne

úkony, ktoré majú názov dohoda, preto mu uniká pointa, prečo je potrebné uvedené ďalej špecifikovať. Ďalší návrh je na vyslovenie, že A. B. nie je spôsobilý uzatvárať zmluvy, dohody a preberať na seba záväzky, u ktorých sa zo zákona alebo na základe dohody vyžaduje písomná forma, a vo vzťahu k podstate, čo očakáva Krajský súd v Žiline, nie je spôsobilý rozhodovať o veciach svojho zdravotného stavu, osobitne v prípade potreby poskytnutia zdravotnej starostlivosti alebo sociálnej služby ústavnou formou. Vo vzťahu k opatrovníctvu táto otázka už bola riešená a vyriešená, preto navrhuje ustanoviť za opatrovníka A. B. Obec Uhorskú Ves. V prípade potreby bližšej špecifikácie ponecháva rozhodnutie na úvahe.

33. Zástupca obce v záverečnom návrhu uvádzal, že obec je ochotná rešpektovať zákon a v prípade potreby bude vykonávať funkciu opatrovníka, aj keď s výkonom tejto funkcie nesúhlasia. Za lepšie riešenie považujú, ak by opatrovníkom A. B. ml. bol jeho otec. V prípade, ak A. B. ml. nebude umiestnený v ústavnom zariadení, nevedia mu pomôcť. K uvedenému A. B. uviedol: „Pán starosta je zodpovedný človek a asi vie, čo vraví“. Procesný opatrovník, t. j. otec A. B., A. B. M., navrhol, aby súd zabezpečil prijatie A. B. ml. do sociálneho zariadenia v Smrečanoch, čím mu zabezpečí dôstojnú budúcnosť, dôstojný život, dodržiavanie užívania liekov, vychádzky, pričom cez víkend môže navštevovať svojmu matku a svojich príbuzných. Tým bude zabezpečený posudok z roku 2017.

34. Zástupca A. B. v záverečnom návrhu zdôraznil, aby súd dôsledne pri rozhodovaní prihliadal na závery odvolacieho súdu vyslovené v zrušujúcom uznesení zo dňa 31. 5. 2023. A. B. ml. má právo na dôstojný a ľudský život, čomu však nezodpovedá návrh prokuratúry, a podľa návrhu zástupcu je tento návrh likvidačný. Pokiaľ súd vzhľadom na dôvody, ktoré sú uvedené v uznesení, a pristúpi k obmedzeniu spôsobilosti nakladať s finančnými prostriedkami, navrhuje, aby súd pristúpil veľmi citlivo k tejto otázke a svojim rozhodnutím prispel k tomu, že A. B. bude žiť ako tak dôstojný a pričítaný život.

35. A. B. v záverečnom návrhu uviedol, že bolo dosť povedané, a v každom by si niečo našiel, ale ak sa súd bude pridrievať monológovi prokurátora, bolo by lepšie pribrať, spraviť posudok, tak by bolo lepšie, a bude to vedieť až na základe rozhodnutia súdu, či treba pribrať nového znalca, iného znalca alebo nový znalecký posudok. Treba si vážiť ľudskú slobodu a životnú úroveň.

36. Po vykonaní a doplnení dokazovania, na základe doposiaľ preukázaných i novozistených skutočností, z obsahu znaleckého posudku a vyjadrenia znalkyne na pojednávaní, tiež na základe obsahu listinných dôkazov zadovážených v konaní, súd konštatuje, že v období po prvom rozhodnutí súdu I. stupňa o spôsobilosti na právne úkony A. B. došlo ku novým skutkovým okolnostiam. V prvom rade súd konštatuje zmenu prístupu procesného opatrovníka, otca A. B., ku otázkam súvisiacim s obmedzením spôsobilosti na právne úkony jeho syna, zdôrazňujúc potrebu inštitucionalizácie v sociálnom zariadení, potrebu liečby a ochrany A. B.. Kým v období prvého rozhodovania súdu A. B. M. i K. B., matka A. B., a súčasne jeho dôverníčka, bagatelizovali ochorenie svojho syna, a k tomuto postojú sa pridružili i písomné vyjadrenia jeho sestry O. B., tak v aktuálne prebiehajúcom konaní súd takéto tendencie u najbližších príbuzných A. B. už nepozoruje. Ďalšou novou okolnosťou je skutočnosť, že po rozhodnutí súdu prvého stupňa dňa 13. 10. 2022 malo dôjsť k fyzickému napadnutiu A. B. st. jeho synom dňa 4. 7. 2023, a taktiež k útoku na orgán verejnej moci dňa 5. 7. 2023.

37. Z obsahu príkazu Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš zo dňa 8. 9. 2023 vyplýva, že pokiaľ ide o trestné stíhanie A. B. pre trestný čin útoku na orgán verejnej moci podľa § 321 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť dňa 5. 7. 2023, v priebehu prípravného konania bol vyšetrený duševný stav obvineného, pričom znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, boli v znaleckom posudku č. 74/2023 konštatované skutočnosti, ktoré odôvodňujú záver, že obvinený sa i tohto skutku dopustil v stave nepríčetnosti podľa § 23 Trestného zákona. Na základe uvedeného boli splnené predpoklady na zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku. V uvedenej súvislosti prokurátor Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš dňa 8. 9. 2023 prikázal ihneď prepustiť A. B. z väzby na slobodu.

38. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

39. Podľa § 231 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o

- a) obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- b) zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- c) navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

40. Podľa § 239 CMP, ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

41. Podľa § 240 ods. 3 CMP rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní.

42. Podľa § 241 ods. 1 CMP súd poučí osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, o jej procesných právach a povinnostiach, najmä o práve zvoliť si zástupcu.

43. Podľa § 241 ods. 2 CMP poučenie podľa odseku 1 súd uskutoční spôsobom, ktorý zohľadňuje zdravotný stav osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná.

44. Podľa § 242 CMP osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby sa zúčastňoval konania jej dôverník, ktorý nie je jej zástupcom. O tejto možnosti ju súd poučí.

45. Podľa § 243 ods. 1 CMP súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná.

46. Podľa § 243 ods. 2 CMP súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhliadne.

47. Podľa súčasnej právnej úpravy, danej o. i. Civilným mimosporovým poriadkom, je vylúčené rozhodovanie o pozbavení spôsobilosti na právne úkony, a toto možno na základe ľudskoprávných štandardov kvalifikovať ako protiprávny úkon. V súlade i s ustálenou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva teda úplné pozbavenie spôsobilosti na právne úkony nie je možné. Najprísnejším riešením pri osobách, ktoré trpia duševnou poruchou, môže byť len obmedzenie spôsobilosti na právne úkony súdom, pričom súd vymedzí v rozsudku rozsah právnych úkonov, v akom spôsobilosť na právne úkony obmedzil. Rozhodovanie o spôsobilosti na právne úkony je rozhodovaním o najcitlivejšej otázke existencie človeka a obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony je závažným zásahom do prirodzených práv človeka (čl. 5, 10 listiny základných práv a slobôd, čl. 14, 19 Ústavy Slovenskej republiky). Pri uplatňovaní prípadného zásahu do základných ľudských práv a slobôd, teda aj ich obmedzenia, musí byť zachovaná podstata a zmysel obmedzenia, ktoré nesmie byť zneužívané iným účelom, než pre ktorý boli stanovené. Súd sa v konaní vždy musí zaoberať aj tým, či neprichádzajú do úvahy menej radikálne zásahy do integrity fyzickej osoby, než navrhované, rešpektujúc primárny cieľ, a to sledovať záujem dotknutej osoby, a až následne záujem verejných, či tretích osôb. Je vylúčené, aby bol preferovaný verejný záujem a záujem tretích osôb pred záujmom dotknutej osoby.

48. Podľa § 61 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

49. Podľa § 67 CSP každý môže pred súdom samostatne konať v rozsahu, v akom má spôsobilosť na právne úkony.

50. Strata procesnej spôsobilosti môže u fyzickej osoby nastať obmedzením spôsobilosti na právne úkony. Osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná, CMP po novom priznáva spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu bez ohľadu na to, že za neho koná procesný opatrovník alebo zákonný zástupca.

51. V intenciách súčasnej právnej úpravy súd v prvej časti konania dňa 24. 6. 2022 vzhliadol A. B. a vypočul si jeho názor a postoje, pričom spôsob komunikácie prispôbil jeho zdravotnému stavu. Primerane bol poučený tiež o jeho oprávneniach v súlade s ust. § 241 a nasl. Civilného mimosporového

poriadku. V konaní A. B. využil oprávnenie, aby sa konania zúčastňovali jeho dôverníčky, okrem toho je v konaní zastúpený procesným opatrovníkom, jeho otcom, A. B. st., a matka splnomocnila na jeho zastupovanie i advokáta. Uvedeným postupom sa rešpektuje dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, pričom nikoho nemožno k zastúpeniu nútiť, ale na žiadosť osoby sa môže konania zúčastňovať i ten, komu dôveruje, kto je tejto osobe známy, s kým sa môže poradiť, kto ju dôverne pozná. Z obidvoch dôvernícok, účastných konaní, aktívne využila svoje oprávnenie participovať v procese len matka A. B.. Sestra A. B., O. B., v konaní opakovane žiadala o ospravedlnenie svojej neprítomnosti, z dôvodu pobytu v zahraničí a z dôvodu starostlivosti o maloleté deti. V štádiu po vrátení vecí na ďalšie konanie a nové rozhodnutie bol A. B. vypočutý priamo na pojednávaní.

52. V prejednávanej veci, z obsahu vykonaného dokazovania, najmä zo záverov znaleckého posudku z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie psychiatria, vypracovaného znalkyňou Dr. I. J. č. 65/2021 zo dňa 12. 9. 2021 vyplýva, že A. B. trpí závažným duševným ochorením, jedná sa o psychózu, paranoidnú schizofréniu s postprocesuálnymi zmenami osobnosti, diagnóza F20.0, narušené má ovládacie a rozpoznávacie schopnosti v podstatnej a závažnej miere, t. j. má ich vymiznuté. Osobnosť je chronicky, psychoticky dezintegrovaná a závažne zmenená, s postpsychotickými zmenami osobnosti. Preukázaná u neho bola rozvinutá závislosť od alkoholu, diagnóza poruchy psychiky a správania, zapríčinené užitím alkoholu Dg. F10.2, v III. vývinovej fáze. Duševné poruchy u menovaného majú trvalý charakter, zlepšenie alebo zmenu nemožno očakávať vo vzťahu k duševnej poruche. Vývoj potvrdzuje, že nemá kontrolu nad ochorením, nevie spravovať svoju liečbu, nevie sa zdržať a dodržiavať abstinenciu, čo celý obraz duševnej poruchy zhoršuje. Pri dodržiavaní pravidelnej životosprávy, rešpektovaní liečby, abstinencii, možno očakávať miernejší priebeh recidívy ochorenia a zmiernenie negatívnych prejavov v správaní A. B..

53. Rozdielna interpretácia psychického stavu A. B. jeho rodičmi a sestrou, pôvodne prezentovaná v priebehu konania, najmä v jeho prvej časti, v porovnaní zo zisteniami a závermi znalkyne v tomto konaní, i znalcami v iných konaniach, vyplýva z hlbokého podcenenia stavu syna a brata jeho najbližšími príbuznými, ktorí svojím spochybňovaním a zľahčovaním závažnosti situácie A. B. doposiaľ nenapomáhali, práve naopak. Paradoxné je, že matka A. B., ktorá mala byť terčom viacerých atakov zo strany jej syna, najviac bagatelizovala závažnosť zdravotného stavu jej syna, a hoci to bola ona, kto inicioval trestné stíhanie podaním trestného oznámenia, sama napokon svoj súhlas so stíhaním vzala späť. Matka mala úmysel umiestniť syna do zariadenia sociálnych služieb, ktoré by mohlo vykonávať prípadne i funkciu opatrovníka. Z vyjadrenia predsedu občianskeho združenia DOBRÝ PASTIER – Kláštor pod Znievom, o. z., F. A. F. vyplýva, že hoci evidujú žiadosť matky A. B. o jeho umiestnenie v zariadení a disponujú i voľnou kapacitou, na druhej strane, v prípade obmedzenia spôsobilosti na právne úkony A. B. a jeho umiestnenia v danom zariadení, je vylúčené, aby toto zariadenie vystupovalo súčasne ako opatrovník A. B., a to z dôvodu kolízie záujmov opatrovníka, ktorý by bol súčasne poskytovateľom sociálnych služieb. Rovnako došlo k dezinterpretácii otázky súvisiacej s ustanovením opatrovníka Z vyjadrenia predsedu občianskeho združenia jasne vyplýva, že výkon funkcie opatrovníka A. B. neprichádza do úvahy ani v prípade, ak by nebol umiestnený v ich zariadení a bol by obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, pretože výkon takejto funkcie nevyplýva z účelu samotného občianskeho združenia.

54. V kontexte s riešením otázky obmedzenia spôsobilosti na právne úkony A. B. bolo vyjadrenie jeho otca o tom, že ak bude syn „pozbavený“ spôsobilosti na právne úkony, on syna nebude mať na krku a zbavuje sa opatrovníctva, nebude sa hanbiť, že má schizofrenického syna, a v takom prípade nech sa stará štát, svedčiace o hrubom stupni ignorovania skutočných potrieb syna, a zásadným spôsobom to spochybňuje v konaní prezentovanú jeho údajnú žičlivosť záujmom A. B. ml. Matka A. B. sa snažila v konaní poukázať na osobné kvality svojho syna, poukázala na jeho zručnosti, praktické vzdelanie, záujmové aktivity, predtým vykonávanú živnostenskú činnosť, avšak v kontexte s touto argumentáciou súd opäť zdôrazňuje, že minulé, prípadne súčasné vlohy, vzdelanie, výkon akejkoľvek pracovnej činnosti v minulosti nezmiernujú skutočnosť o vážnom zdravotnom stave A. B. z pohľadu duševnej poruchy a recidivujúcich stavov, pri ktorých sa dopúšťa protiprávných činov. Matka poukázala na jej nepriaznivý zdravotný stav, ktorý jej nedovoľuje vykonávať funkciu opatrovníka, a pre neprítomnosť sestry A. B., O. B., na území Slovenskej republiky, neprichádza do úvahy ani jej ustanovenie ako opatrovníka. Žiadnu ďalšiu blízku osobu, ktorá by bola schopná a ochotná vykonávať funkciu opatrovníka neoznačili rodičia, ani sestra A. B..

55. Na základe preukázaných skutočností, súd konštatuje, že A. B. nie je schopný v primeranej miere riešiť závažné otázky súvisiace nielen s potrebou dodržiavania systematickej a pravidelnej odbornej psychiatrickej liečby, súčasne má narušenú i schopnosť chápania vplyvu užívania návykových látok, najmä alkoholu, na zhoršenie jeho zdravotného stavu. Má narušenú schopnosť chápania situácie a dôsledkov svojho konania a predvídania udalostí. Nie je schopný v primeranej miere sa starať o svoj majetok a primerane hospodáriť, preukázané bolo, že vo výraznej miere je potrebný dohľad nad riešením jeho osobných záležitostí, zdravotnej a sociálnej starostlivosti, aj praktických otázok jeho života, vo výraznej miere je ovplyvniteľný inými osobami.

56. Obmedzením spôsobilosti A. B. na právne úkony v intenciách výroku rozsudku súdu sa sleduje zásadný cieľ, ktorým je primárne ochrana jeho záujmov, rešpektujúc súčasne i prirodzené ľudské práva a slobody človeka. Rozsah obmedzenia jeho spôsobilosti na právne úkony plne korešponduje so závermi znalkyne o jeho schopnostiach a možnostiach, vyhodnocovaní a riešení jeho zásadných životných potrieb, pri súčasnej snahe eliminovať možné ohrozujúce zásahy do jeho práv a právom chránených záujmov. Cieľom obmedzenia spôsobilosti na právne úkony je umožniť A. B. viesť primerane dôstojný život, zabezpečujúc mu adekvátne poskytovanie psychiatrickej liečby, so snahou o čo najvyššiu mieru stabilizovania jeho psychického stavu, aby nedokázalo ku dekompenzácii ochorenia s relapsom príznakov ochorenia a k potrebe ďalších hospitalizácií. Súd zdôrazňuje, že napriek intenzívnej snahe obidvoch rodičov zaradiť svojho syna opäť do bežného života so štandardnými pomermi a podmienkami, tiež do pracovného procesu, s poukazom na vyjadrenia znalkyne, duševné ochorenie A. B. neumožňuje návrat do pomerov zdravého jedinca. Podľa záverov znalkyne, nie je schopný trvale sa zamestnať, podávať kontinuálny výkon tak, aby bol sociálne a pracovne v plnej miere funkčný. Duševné ochorenie vo vzťahu k perspektívnosti má nepriaznivú prognózu, pretože vedie k regresu osobnosti, avšak v chránených podmienkach s dodržiavaním liečby môže stráviť život v primerane dôstojných podmienkach tak, aby bol schopný dodržiavať určitý denný režim, jednoduchú prácu, a aby neboli nutné opätovné návraty do zdravotníckych zariadení zameraných na psychiatrickú liečbu.

57. Vzhľadom k jednoznačne preukázanej obmedzenej spôsobilosti A. B. riešiť závažné otázky súvisiace s jeho životnými potrebami, a to sociálnymi, zdravotnými, materiálnymi, osobnými, rovnako i s výkonom jeho pracovnej činnosti, súd vyhovel návrhu Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš a A. B. obmedzil v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu vyplývajúcom z enunciatu tohto rozsudku v tejto oblasti, keď bolo jednoznačne a bez pochybností preukázané, že A. B. je vo výraznej miere odkázaný na starostlivosť iných osôb/inštitúcií a na psychiatrickú zdravotnú starostlivosť. Rešpektujúc právny názor nadriadeného krajského súdu, súd primerane konkrétne, až kauzisticky vymedzil právne úkony, na ktoré A. B. nie je spôsobilý. Kľúčový je význam inštitucionalizácie menovaného, pričom túto potrebu si v dostatočnej miere už uvedomuje aj jeho otec, ktorý podniká kroky k umiestneniu syna v zariadení sociálnych služieb, kde môžu byť stabilizované jeho životné podmienky, uspokojované budú jeho základné životné potreby a súčasne je predpoklad garancie dohľadu nad pravidelnou psychiatrickou liečbou. Finančné prostriedky, ktoré sú A. B. vyplácané ako dávky invalidného dôchodku, budú pod správou opatrovníka v rozsahu, ktorý vyplýva z výroku o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, s výnimkou prostriedkov, ktorými môže disponovať A. B. sám, a to jednorazovo do sumy 10 eur a maximálne do sumy 40 eur mesačne. Invalidný dôchodok by mal byť primárne určený na úhradu nákladov spojených s poskytovaním služieb v zariadení sociálnych služieb. Vzhľadom k preukázanej závislosti A. B. na požívaní alkoholických nápojov, je zrejmé, že takto bude minimalizovaný i prístup k peniazom, ktoré by mohol minúť na alkohol. Obmedzením prístupu ku peniazom bude tiež znížené riziko ich neuváženej a neúčelnej minúť na nepotrebné veci a služby, tiež sa zabráni rizikám z nadväzovania pochybných vzťahov, v ktorých sa iné osoby účelovo zameriavajú na získanie majetkového prospechu na úkor A. B., tak ako tomu bolo nedávno. Menovaný je vlastníkom nehnuteľného majetku, ktorý by mohol byť takisto cieľom zisťujúcich pohnutí osôb s podvodnými úmyslami, ktoré však A. B. nedokáže rozlíšiť, a takto by mohol byť ľahkou obeťou protiprávnej činnosti. Vzhľadom na duševnú chorobu je veľmi ovplyvniteľný v situáciách, ktoré vyhovujú jeho hodnotovému rebríčku a jeho prioritám. Pokiaľ ho nejaké osoby budú ovplyvňovať v akútnom alebo subakútnom štádiu choroby, zmanipulujú ho, pretože racionálna kontrola u neho chýba. Nie je schopný posúdiť dôsledky rozhodnutí vo vzťahu k ich následkom. Na základe uvedeného súd rozhodol o obmedzení jeho spôsobilosti na právne úkony presnou špecifikáciou uvádzanou vo výroku rozhodnutia, a to v súlade s ochranou jeho záujmov, jeho osoby samotnej, jeho majetku, zdravia, sociálnych záležitostí, tiež v záujme ochrániť ho pred neuváženými záväzkami, ručením apod. Nie je spôsobilý jednať samostatne s inštitúciami rôzneho druhu, najmä vybavovať záležitosti týkajúce sa dôchodku a jeho spravovania, aj iných štátnych dávok a príspevkov, tiež nie je

spôsobilý jednáť so zdravotnou poisťovňou, poštovým podnikom, doručovateľskými subjektmi a inými inštitúciami, uvedenými vo výroku rozhodnutia. Súčasne súd rozhodol, že nie je spôsobilý byť držiteľom vodičského oprávnenia v zmysle vedenia motorových vozidiel, čo znamená, že nie je spôsobilý posúdiť následky tejto činnosti najmä pod vplyvom návykových látok, keď je zrejme, že takejto protiprávnej činnosti sa už v minulosti dopustil, a v súčasnosti, aj podľa jeho vlastného vyjadrenia, je závislý na požívaní alkoholických, a v takom stave, vylučujúcom spôsobilosť viesť motorové vozidlá, predstavuje jeho konanie vysoký stupeň nebezpečenstva pre zdravie a život seba a iných, aj majetku. Vzhľadom k tomu, že ani jeden z príbuzných, blízkych osôb, A. B. neprejavil záujem o ustanovenie za opatrovníka, súd mu na výkon tejto funkcie ustanovil Obec Uhorská Ves, ktorá výkon tejto funkcie v zmysle zákona akceptuje. Opatrovník je povinný vykonávať funkciu opatrovníka v rozsahu vyplývajúcom z výroku tohto rozsudku a súčasne je povinný podávať súdu dvakrát ročne, vždy k 31. 1. a k 31. 7., správu o výkone funkcie opatrovníka a účet o správe majetku A. B.. Princiálne je v tomto štádiu významné, aby opatrovník vybavoval záležitosti týkajúceho sa zdravotnej a sociálnej starostlivosti A. B..

58. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, že žiaden z účastníkov nemal nárok na náhradu trov konania.

59. V súlade s ust. § 251 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku súd rozhodol súčasne o tom, že trovy dôkazov platí štát, pričom sa jedná o trovy súvisiace s ustanovením a výsluchom znalkyne v konaní.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Popri všeobecných náležitostiach je potrebné v odvolaní uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.